

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาลสิชล

เรื่อง การพัฒนาการเข้าถึงบริการทันตกรรมในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลสิชล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสม่ำเสมอในการแปรงฟันก่อนนอนของผู้ป่วยเบาหวานในคลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี ๒๕๖๔ พบว่าผู้ป่วยโรคเบาหวานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องการรับรู้ความเสี่ยงและความรุนแรงของการเกิดโรคในช่องปาก คิดว่าในขณะที่ตนป่วยเป็นโรคเบาหวานไม่มีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดโรคในช่องปาก เช่น เชื้อราในช่องปาก ปวดแสบร้อนในช่องปากมีการรับรสผิดปกติ และ ปากแห้ง / น้ำลายแห้ง เป็นต้น คิดว่าโรคดังกล่าวไม่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อตนเอง ดังนั้นควรให้ความรู้และทำความเข้าใจกับผู้ป่วยเมื่อมารับบริการใหม่มีความเข้าใจที่ถูกต้องในการรับบริการทันตกรรม การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด การลดภาวะแทรกซ้อนและปัญหาสุขภาพของปากในผู้ป่วยเบาหวาน และจากการตรวจคัดกรองผู้ป่วยเบาหวานในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและได้รับทันตสุขศึกษาจำนวน ๒,๔๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๑ และได้รับการรักษาโรคในช่องปากจำนวน ๒,๗๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒๗ จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ๔,๑๔๘ คน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการขาดความรู้ในเรื่องการรับรู้ความเสี่ยงและความรุนแรงของการเกิดโรคในช่องปากทำให้ผู้ป่วยเบาหวานไม่เข้ารับบริการตรวจคัดกรองและเข้ารับบริการทันตกรรม ทั้งที่เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคและภาวะแทรกซ้อนในช่องปากได้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ

การวิเคราะห์ปัญหา

- ๑. บุคลากร** ๑.๑ การสื่อสารเพื่อแจ้งผลการตรวจคัดกรองจากการบอกกล่าวอาจไม่ละเอียดทำให้ผู้ป่วยไม่เข้าใจว่าตนเองมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคและภาวะแทรกซ้อนในช่องปากในระดับใด
- ๒. ระบบ** ๒.๑ ในคลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลสิชลช่วงต้นปีงบประมาณมีจำนวนผู้ป่วยเบาหวานที่มาตรวจคัดกรองจำนวนมาก ทำให้บุคลากรต้องเร่งรีบในการช่องปากให้ผู้ป่วยเบาหวาน
- ๒.๒ ระบบการให้บริการทันตกรรมแก่ผู้ป่วยนอก จะเป็นช่วงเวลา ๐๘.๓๐-๑๒.๐๐ น.วันจันทร์-พฤหัสบดี ทำให้ผู้ป่วยที่อยู่ในช่วงวัยทำงานหรือผู้สูงอายุที่ต้องอาศัยผู้ดูแลที่อยู่ในช่วงวัยทำงานจะไม่สะดวกมาในเวลาดังกล่าวเพราะต้องทำงาน
- ๓. ผู้รับบริการ** ๓.๑ ผู้ป่วยเบาหวานขาดความรู้ในเรื่องการรับรู้ความเสี่ยงและความรุนแรงของการเกิดโรคในช่องปาก
- ๓.๒ ผู้ป่วยเบาหวานไม่สะดวกมารับบริการทันตกรรมในช่วงเวลา ๐๘.๓๐-๑๒.๐๐ น.วันจันทร์-พฤหัสบดี
- ๓.๓ ผู้ป่วยเบาหวานกลัวการรับบริการทันตกรรม
- วัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาระบบบริการส่งเสริมทันตสุขภาพกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน

ขั้นตอนการแก้ปัญหา

๑.บุคลากร

๑.๑ ประชุมภายในองค์กรเพื่อปรับมาตรฐานและสร้างความรู้ที่ถูกต้องเพื่อถ่ายทอดแก่กลุ่มเป้าหมาย

๑.๒ มีการจัดทำบัตรชี้แจงความเสี่ยงสุขภาพช่องปากให้แก่ผู้ป่วยเบาหวาน ๓ ระดับ สีแดง : สภาวะช่องปากรุนแรงมาก สีเหลือง : สภาวะช่องปากรุนแรงปานกลาง สีเขียว : สภาวะช่องปากรุนแรงต่ำ/ปกติแนบให้ผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการตรวจคัดกรองเบาหวานที่คลินิกพิเศษ โรงพยาบาลลิซลเฟ็ดให้ผู้ป่วยเบาหวานหรือผู้ดูแลผู้ป่วยเบาหวานได้รับทราบถึงความเสี่ยงต่อการเกิดโรคและภาวะแทรกซ้อนต่างๆในช่องปากของตนเอง พร้อมทั้งมีการบันทึกข้อมูลสุขภาพช่องปากให้แก่ผู้ป่วยเบาหวานในสมุดเบาหวาน พร้อมทั้งมีการติดสติ๊กเกอร์สีตามความรุนแรง๓ ระดับ สีแดง : สภาวะช่องปากรุนแรงมาก สีเหลือง : สภาวะช่องปากรุนแรงปานกลาง สีเขียว : สภาวะช่องปากรุนแรงต่ำ/ปกติ ติดไว้หน้าสมุดเบาหวานและลงปีงบประมาณเพื่อลดภาวะพยาบาลในการคัดแยกผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจฟันแล้วและผู้ป่วยที่ยังไม่ได้รับการตรวจฟัน พร้อมทั้งเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ป่วยเบาหวานตระหนักเกี่ยวกับการดูแล รักษา สุขภาพช่องปากของตนเอง

๑.๓ มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้การดูแลสุขภาพช่องปาก ฝึกทักษะการทำความสะอาดสุขภาพช่องปากและประเมินประสิทธิภาพการแปรงฟันจากการย้อมสีฟันให้แก่ผู้มารับบริการทันตกรรมในช่วงบ่ายวันจันทร์ก่อนเข้ารับบริการ พร้อมทั้งมีการจัดทำใบประวัติการรักษาผู้ป่วยเบาหวานเฉพาะบุคคลเพื่อติดตามผู้ป่วยและติดตามประเมินประสิทธิภาพการแปรงฟันจากการย้อมสีฟันในทุกครั้งที่ผู้ป่วยมารับบริการทันตกรรม

๒.ระบบ

๒.๑ มีการเปิดช่องทางรับบริการทันตกรรมสำหรับผู้ป่วยเบาหวานในช่วงบ่ายวันจันทร์ทุกสัปดาห์

๓.ผู้รับบริการ

๓.๑ มีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพช่องปากที่ส่งผลต่อผู้ป่วยเบาหวาน

๓.๒ มีการฝึกปฏิบัติการดูแลสุขภาพช่องปากรายบุคคล โดยการสาธิตการแปรงฟันที่ถูกวิธีการใช้ไหมขัดฟัน รวมถึงการย้อมสีฟันเพื่อทดสอบประสิทธิภาพการแปรงฟัน

๓.๓ ให้บริการแก่ผู้ป่วยเบาหวานที่มีความจำเป็นต้องได้รับการรักษา และนัดต่อเนื่องจนสิ้นสุดการรักษา